

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

TAMPEREEN KAUPUNKISEUDUN INFRAPALVELUJEN DIGITALISAATIO

Lassi Hursti

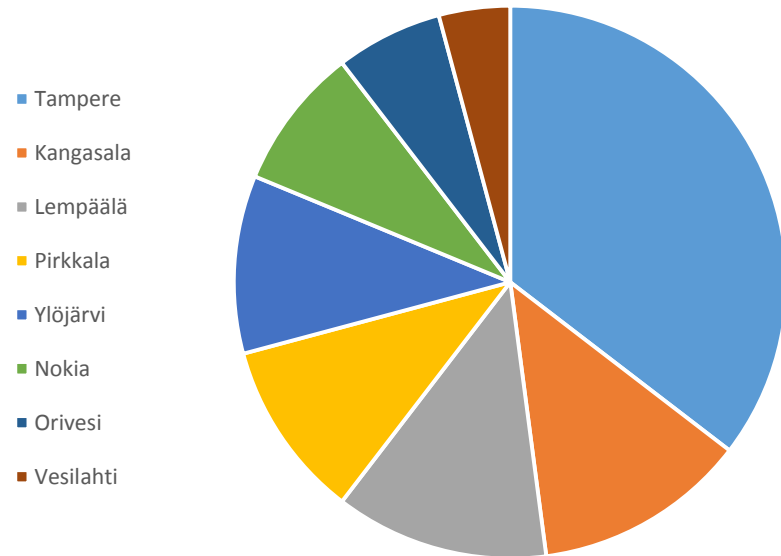
Taustaa ja tavoitteet

- Kaupunkiseudun infratyöryhmä päätti 22.2.2018 käynnistää selvityksen kaupunkiseudun infrapalvelujen digitalisaatiosta.
- Tavoitteena oli löytää mahdollisuuksia seutuyhteistyölle.
- Infrapalvelut käsittävät tässä selvityksessä
  - rakennuttaminen
  - tilapalvelut
  - yhdyskuntatekniikka
  - rakennusvalvonta
  - paikkatietopalvelut
- Liikennesuunnittelu ja kaavoitus jätettiin selvityksen ulkopuolelle.

Haastattelukierros

- Selvitystä varten haastateltiin 48:aa eri alojen asiantuntijaa kaupunkiseudulta
- Haastattelut toteutettiin touko-kesäkuussa ja loppuraportti valmistui elokuussa

Haastateltavat kunnittain

Haastattelukierroksen tulokset

- Digitalisaation todettiin olevan 20 % teknologiaa ja 80 % toimintatapojen muutosta
- Digitalisaation kuvailtiin hiipineen hiljalleen kaikkeen tekemiseen niin, ettei eroa huomaa ennen kuin työtä verrataan aikaan ennen tietokoneita
- Haastateltavien mukaan infrapalveluissa ei kuitenkaan hyödynnetä digitalisaatiota täyteen potentiaaliinsa
  - Rakennuttamisen todettiin jääneen prosessina digitalisaatiokehityksessä jälkeen
  - Omaisuudenhallintaa pidettiin järjestelemättömänä
  - Kehittämistä tehdään usein varsinaisten töiden ohella, mikäli jää aikaa

Digitalisaation hyödyt

- Yleisesti digitalisaatio nopeuttaa ja selkeyttää asiakasprosesseja
  - Asiakas voi asioida viranomaistahon kanssa itselleen sopivana aikana
  - Kunnan on helpompi informoida kuntalaisia mm. rakennustöistä aiheutuvista poikkeusjärjestelyistä liikenteeseen
  - Toisaalta kuntalainen odottaa vastauksia kysymyksiinsä välittömästi, vaikka asian selvittämiseen menisi oma aikansa
- Työajasta kuluu vähemmän erilaisen tiedon etsimiseen ja rutiininomaisiin töihin. Seurauksena työssä pystyy keskittymään ydinosaamiseensa ja työtehtävät tuntuvat mielekkäämmiltä
- Digitalisaation avulla arveltiin saatavan 10 % tuottavuuden lisääntyminen, kun rutiinitehtävät ja virheet vähenevät

Haasteita

- Haastateltavien mukaan suurimmat haasteet ovat ihmiset sekä järjestelmät
  - Erityisesti työprosessien miettiminen uudelleen synnyttää muutosvastarintaa
  - Osa kuntalaisista ei voi/halua käyttää digitaalisia palveluja. Palvelut pitää turvata kuitenkin kaikille
  - Järjestelmät eivät aina keskustele keskenään ja tiedonkulku palvelimelta toiselle on ajoittain epäluotettavaa
  - Teknisen tuen koettiin olevan hidasta, ja koneiden kaatuessa työpaikalla ei voi tehdä juuri mitään

Esimerkkinä rakennusvalvonta

- Rakennusvalvonnassa on kaupunkiseudulla otettu käyttöön Lupapiste sähköisen luvanhakumenettelyn järjestelmänä
- Lupapisteen ansiosta rakennusvalvonta on saavuttanut kaupunkiseudun kunnissa lähes 100 % sähköisyyden
- Yhtenäistä järjestelmää voidaan kehittää seudullisesti (esimerkiksi kaivuu- katu- ja ympäristöluvat on tarkoitus sisällyttää Lupapisteeseen tulevaisuudessa).
- Rakennusvalvonnassa on saavutettu hyvä alku tiiviimmän yhteistyön kehittämiseksi

Avoin data kaupunkiseudulla

- Datan avaamiseen suhtauduttiin kautta linjan positiivisesti. Siitä nähtiin saatavan monenlaista etua toiminnassa
  - Kuntalaiset saavat haluamansa tiedon suoraan netistä, jolloin asiointitarve viranomaisen kanssa vähenee
  - Avoin data voi synnyttää uutta liiketoimintaa
  - Avoin data mahdollistaa kolmansien osapuolten palvelut, joita viranomaistaho ei välttämättä tulisi ajatelleeksi. Esimerkkinä Liikenneviraston [Digitraffic](#) -rajapintaa hyödyntävä [junat.net](#) -sovellus
- Kuntien tulee pohtia rooliaan datan avaamisessa
  - Datan täytyy olla luotettavaa, ja sitä pitäisi pystyä käsittelemään muullakin kuin sen luomiseen käytetyllä ohjelmalla
  - Pelkän datamassan avaaminen ei tuota liiketoimintaa. Kuntien tulee miettiä millaista dataa kannattaa avata

Digitalisaation kehittäminen kaupunkiseudulla

- Kehittämistavoitteiden tulee olla konkreettisia, helposti seurattavissa, riittävän pieniksi pilkottuja sekä realistisesti aikataulutettuja
- Yleinen tavoite digitalisaatiolle on, että sen tulee tehdä työnteosta helpompaa ja kannattavampaa
- Lempäälässä on käytössä digiviikot-projekti, jossa pienryhmissä pohditaan digitalisaation mahdollisuuksia ja mietitään konkreettisia hankkeita. Projektin saavutuksia ovat siirtyminen Onedrive-palvelun käyttöön ja Slackin hyödyntäminen tiimiviestinnässä

Kehityskohteita 1

- Kuntien (infra)omaisuustiedon saattaminen paikkatietopohjaiseksi. Haastateltavat toivoivat yhtenäistä järjestelmää, mutta vähintään tiedon kerääminen tulisi saada standardoiduksi
  - Vesijohdot haluttaisiin paikkatietopohjaiseen tietokantaan, josta asiaankuuluvat viranomaistahot pääsisivät niihin käsiksi
- Seudun digitalisaatiokehityksen koordinoiminen kokonaisuutena tarvitsee oman selkeän tahonsa. Oma suositukseni on joko palkata tätä varten asiantuntija tai perustaa seudullinen työryhmä kehittämään digitalisaatiota
- Tärkeintä olisi luoda toimintakulttuurillinen pohja tiiviimmälle seutuyhteistyölle. Tämän jälkeen voidaan kehittää järjestelmälähtöistä yhteistyötä

Kehityskohteita 2

- Lupapiste mahdollistaisi sähköisen lupakäsittelyn hankkimisen ostopalveluna sairastapausten sattuessa tai ruuhka-aikoina
- Seudulle voisi hankkia MunSeutu-sovelluksen, jota kunnat voisivat käyttää seudullisten uutisten ja tiedotteiden välittämiseen kuntalaisille. Vastaavia on jo käytössä yksittäisissä kunnissa, mutta ne eivät ole erityisen suosittuja
- Sähköisten huoltokirjojen kirjaaminen järjestelmään voitaisiin toteuttaa seudullisesti sen sijaan, että joka kunnassa muutama työntekijä kirjaa tietoja
- Rakennuslupien arkistointiin kannattaa palkata kesätyöntekijöitä tai opiskelijoita osa-aikaisesti
- Kaupunkiseudulla voidaan järjestää koulutuspäiviä järjestelmien käyttöön

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

KIITOS!

